

5.25 KERAMIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Nepovinný předmět Keramika podobně jako Výtvarná výchova vede k celkové kultivaci člověka, k rozvíjení a prohlubování jeho tvořivých dovedností a vnímání tvořivosti jiných. Vlastní keramická tvorba rozvíjí jemnou motoriku a hraje významnou roli při sebepoznání a rozvoji fantazie. Každý výrobek je „zdařilý originál“, který dává zažít pocit úspěšnosti a přispívá k psychohygieně.

Předmět je určen žákům libovolného ročníku ZŠ a je vyučován zpravidla 1 hodinu týdně, v praxi je realizován ve dvouhodinových blocích jedenkrát za 14 dní.

Konkrétní cíle předmětu :

- seznamuje žáky se základy výtvarných technik, modelování a keramiky
- učí je využít již dosažených výtvarných dovedností odpovídajících věku dítěte
- rozvíjí fantazii a umožňuje uplatnit ji při vlastní tvorbě
- prohlubuje a rozvíjí specifické cítění, tvořivost a vnímavost jedince k vytvořenému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému a okolnímu světu
- vede k chápání výtvarného procesu jako způsobu poznání a komunikace
- rozvíjí dovednost improvizace, nápaditosti a schopnosti nahlížet na věci novým způsobem
- prostřednictvím hodnocení vlastní tvorby a porovnávání s uměleckými výtvary či výtvary spolužáků rozvíjí u žáků základy estetického vnímání a reálného vidění sebe sama i svého okolí

Nepovinný předmět Keramika vychází ze vzdělávací oblasti **Umění a kultura**, jeho obsah je úzce spojen se vzdělávacím oborem **Výtvarná výchova a Informatika**. Výrazným způsobem se v rámci předmětu realizuje průřezové téma **Osobnostní a sociální výchova** v celé své šíři.

Výuka je realizována formou práce v učebně výtvarné výchovy a keramiky, návštěvou muzeí a galerií. K názornosti je využíváno mimo jiné i současných digitálních technologií, formou ukázek fotografií, videí a prezentací keramických výrobků, jejich autorů a dílen. Pro dosažení cílů je využita převážně individuální tvorba, méně pak práce ve skupinách. Oblast keramiky a modelování zahrnuje během výuky práci s hlínou, její dekorování na zavádlém i vypáleném střepu, sušení, glazování a výpal. Výuka podporuje fotografickou dokumentaci a sdílení vlastní tvorby prostřednictvím oboru Informatiky.

Výchovné a vzdělávací postupy uplatňované ve vyučovacím předmětu, které směřují k utváření klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- žákům zadáváme jim srozumitelné a jejich schopnostem individuálně odstupňované a přiměřené úkoly, při jejich zpracování jim tímto umožňujeme zažít pocit úspěchu
- vytváříme žákům při práci s modelovacím materiálem takové prostředí, aby je motivovalo k práci – relaxační hudba, teoretické i hmatatelné ukázky zadané práce
- žákům připomínáme správný pracovní postup, diskutujeme o jejich tvorbě, postupu při tvorbě a dáváme jim prostor pro uplatnění vlastních názorů a realizaci svých nápadů

- vedeme je k objektivnímu sebehodnocení, hodnocení druhých a přijímání názorů ostatních na vlastní výtvor

Kompetence k řešení problémů

- podporujeme vlastní tvořivost žáků tím, že je seznamujeme s jednotlivými technikami modelování, modelovacími hmotami a s prací s hlínou vůbec
- žákům dáváme velký prostor ke zpracování daného námětu s ohledem na jejich věk, znalosti a schopnosti
- motivujeme je teoretickými i praktickými ukázkami
- vedeme žáky k různorodosti zpracování téhož námětu, dáváme prostor vlastní fantazii a experimentu, a to jak v individuální tvorbě, tak při práci ve skupinách
- podporujeme prezentaci v rámci školy i širšího okolí

Kompetence komunikativní

- průběžnou diskuzí se žáky o zadané práci obohacujeme jejich slovní zásobu o odborné termíny z oblasti modelování, keramické tvorby i užitého materiálu
- usměrňujeme diskusi žáků při práci tak, aby nedocházelo k potlačení jedince či naopak k jeho upřednostňování; pomáháme zapojení nových žáků do kolektivu
- závěrečným rozбором vytvořených děl vedeme žáky k hodnocení vlastní tvorby či tvorby ostatních, současně žáky vedeme ke srozumitelnému formulování vlastních názorů, pocitů a myšlenek

Kompetence sociální a personální

- individuálním pohledem a následně i zpracováním zadaného tématu učíme žáky vzájemné názorové toleranci
- formou práce ve skupině vedeme žáky k vzájemné spolupráci, respektu, zodpovědnosti a dělení rolí při skupinové práci
- prostřednictvím výstav výrobků žáků ve škole rozvíjíme schopnost ocenit zkušenosti a zručnost druhých
- vedeme je k vcítění a k pomoci slabším, zdravotně handicapovaným spolužákům

Kompetence pracovní

- ukázkou učitelova vlastního postupu práce s keramickou hlínou povzbuzujeme žáky k činnosti a spolupráci, ke snaze překonat počáteční nejistotu z nového a neznámého materiálu
- učíme žáky osvojit si jednotlivé, na sebe navazující pracovní postupy a povzbuzujeme je ke stále větší samostatnosti
- při výuce dbáme na dodržování bezpečnostních a hygienických zásad, úklid pracovního místa a třídy
- při zadávání práce přistupujeme k žákům s ohledem na jejich individuální schopnosti, dovednosti, znalosti a úroveň motoriky, tak, aby pocítil úspěch
- v rámci výuky navštěvujeme výstavy, chráněné dílny, DDM a další zařízení podobného typu, abychom žáky upozornili na možnost využití volného času i možnost dalšího profesního zaměření
- vedeme žáky k vzájemné úctě k vykonané práci, k tvorbě ostatních, dbáme na to, aby nedocházelo k ničení dokončených, schnoucích i vystavených keramických výrobků
- prezentací keramických výtvorů vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení vlastních schopností a dovedností

Kompetence občanské

- seznamujeme žáky s díly nejvýznamnějších keramiků

Kompetence digitální

- vedeme žáky k výběru vhodné technologie s ohledem na zvolený formát sdělení ve škole i mimo ni podle komunikačního záměru a situace
- vedeme žáky k poznání a využívání důvěryhodných digitálních zdrojů v oblasti keramiky a rozdílu mezi vlastní tvorbou a kopírováním (problematika autorského práva)
- umožňujeme žákům využívání online aplikací k vyhledávání inspirativních příkladů pro tvorbu a dekorování keramických výrobků
- podporujeme žáky při tvorbě portfolia vlastních keramických výrobků, vytvořených během školního roku s využitím digitální technologie